

EDITORIAL

Dugang palapdon ang pagbatok sa katawhan sa rehimeng US-Marcos

Sa milabayng tuig, padayon nga milagsik ang hiniusang mga protesta sa katawhang Pilipino aron ipakigbisog ang ilang panginabuhian, panalipdan ang mga katungod, iasdang ang hustisya, ug ibayaw ang nasudnong kagawasan. Atubangan sa dili masulbad nga krisis sa nagharing sistemang semikolonyal ug semipyudal, walag-too ang mga palisiya ug lakang nga kontra-nasyunal ug kontra-demokratiko sa pasistang rehimeng US-Marcos. Gitukmod niini ang masa sa katawhan nga maghiusa ug makigbisog batok sa ilang paghari.

Nagkalapad ang han-ay sa mga mamumuo, ug ordinaryong empleyado nga nakigbisog alang sa ilang katungod sa makabuhi nga suhulan ug sweldo. Labaw pang milig-on ang baruganan sa mga drayber ug opeytor sa dyip sa pagpanalipud sa ilang panginabuhian batok sa *jeepney phaseout*. Kaabin nila ang mga kabatan-onan nga nagababag usab sa planong pagsaka sa matrikula ug gasto sa edukasyon. Sa lain-laing bahin sa nasud, ginapanalipdan sa katawhan ang ilang katungod sa yuta, kabukiran, kasapaan ug kadagatan, ug mga tinubdan sa panginabuhian batok sa pagpangawkaw ug pagpangun-ub sa magkakunsa-ba nga mga langyaw, dagkung kapitalista ug agalong yutaan. Ginasingil nila ang rehimeng US-Marcos sa hilabihan ka kulang nga pagpangandam ug aksyon atubangan sa grabeng kadaut nga gibunga sa hulaw sa panahon sa El Niño ug mga palisiya niining nagaguba sa kinaiyahan.

Mibwelo ang pagsukol sa lapad nga han-ay sa katawhan sa pakanang *charter change* sa mga

alipures ni Marcos, aron sementuhon ang mga neoliberal nga palisiya sa konstitusyong 1987 ug sa pagsulay nga ilusot ang mga kausaban aron magdugay sa gahum ang mga pulitiko. Mibwelo usab ang pagsukol sa interbensyong militar sa US sa Pilipinas, pagpanulsol niini og gyera ug pagguyod sa nasud sa imperyalistang bangi niini sa China, samtang nanawagan ang katawhan sa malinawong pagsulbad sa mga isyu tali sa Pilipinas ug

China kalabot sa mga teritoryong pangdagat sa West Philippine Sea. Padayon usab nga milapad ang pagsuporta sa katawhang Palestino batok sa henosidyo sa US ug Zionistang Israel. Maisugong misukol ang katawhan sa nagkagrabeng pasismo ni Marcos. Kadaugan nila ang desisyon sa Korte Suprema kontra sa Red-tagging ug pabor sa paghatag og *writ of amparo* sa mga biktima niini.

Ang walag-too nga militanteng pagsukol sa katawhan mga timailhan sa wala masulbad nga krisis sa ekonomiya ug pulitika sa nagharing sistema. Ilalum sa paantus ug madaugdaugong mga lakang sa anti-katawhan ug papet nga rehimeng Marcos, walay laing kadangpan ang

masa sa katawhan kundili ang maghiusa, molihok ug mosukol. Atubangan sa pagpabungol-bungol ug pagpabuta-buta ni Marcos, kinahanglang labaw pang pakusgon ang singgit sa katawhan alang sa ginapangayo nilang hinanali ug malahutayong kausaban. Aron epektibong mosukol, kinahanglang mapalihok ang mas lapad pang han-ay sa masa sa katawhan.

Aron palihukon ang lapad nga katawhan ug ihimugso ang ilang inisyatiba sa pagsukol, kinahanglang magsugod sa ang-ang sa pulitikanhong kahimatngon ug kaandamon sa masa. Batakang leksyon sa Partido nga angayang palihukon ang mas aktibo ug abanteng bahin sa masa aron abton ang hatunga ug agnihon ang naulahi. Kalambigit niini, tahas sa nag-unang mga pwersang nasudnon-demokratiko nga pukawon ug aghaton ang masa nga molihok pinaagi sa pag-abot ug pakighiusa sa lain-lain nilang organisasyon, o pagtukod og lain-laing tipo sa asosasyon nga nakasubay sa nagkahiusang baruganan sa masa sa yaweng mga isyu sa katawhan.

Dakung ihap sa masa ang andam nga magpamyembro sa nasud-

non-demokratikong mga organisasyon ug determinadong molihok alang sa kumprehensibong kausaban sa katilingban. Kinahanglang silang malukpanong organisahon. Apan labaw nga mas daghan ang andam nga mosalmot ug motampo sa basihan sa lain-laing progresibo, makinasudnon ug maki-katawhang kawsa, o sa kasagaran ug komun nga mga reklamo sa trabaho o panginabuhian. Andam silang magpamyembro sa lain-laing dagway sa organisasyon, ug abli sa lain-laing pamaagi sa paglihok. Kinahanglang silang abton, tukuron ang haum nga porma sa mga organisasyon ug giyahan sa dalan sa militanteng pagsukol. Kinahanglang palambuon ang pagkamamugnaon sa mga pamaagi ug porma sa pag-organisa ug pagpalihok sa masa.

Ingonman, hugot nga tahas sa tanang nasudnon-demokratikong pwersa nga pahugton ang pakiglabigit sa masa ug tibuok-kusog nga ipatuman ang katilingbanong pagtuki, pagpropaganda ug pagorganisa. Kinahanglang silang moadto ug tibuok-panahon nga molubog sa mga pabrika, komunidad sa kabus sa kasyudaran ug kabanikanhan, bisan sa mga eskwelahan, upisina, ug

kung asaman nanimuyo o nagatrabaho ang masa. Pinaagi niini, makaplagan ang haum o epektibong mga pamaagi, karaan man o bag-o, sa pagpropaganda ug pag-organisa sa masa.

Kinahanglang mahimong mapanghason, maisugon, may inisyatiba ug mamugnaon sa pagpropaganda ug pag-organisa sa masa. Kinahanglang patigbabawan ang tanang porma sa burukratismo ug liberalismo, ug magbantay sa populismo, ikogismo, kumandismo ug pagpakontento sa taphaw nga pagpropaganda. Kinahanglang isalikway ang naandang mga pamaagi ug estilo sa pagtrabaho nga nagababag sa kapasidad sa nasudnon-demokratikong mga pwersa nga hibaluon ang kongkretong kahimtang sa masa, ang lain-lain nilang problema, mga komun nga pangandoy, ang-ang sa ilang kahimatngon ug kaandamong molihok ug mosukol.

Tinuurray ang tinguha sa katawhang Pilipino nga mosukol atubangan sa hait nga krisis ug walay puas nga pagpaantus ug pagpangdaugdaug kanila sa kontra-katawhan ug pasistang rehimeng US-Marcos. Determinado silang iaslang ang ilang pakigbisog alang sa ilang kaayuhan, panginabuhian, ug mga batakang katungod, ug alang sa kagawasan ug kaluwasan sa nasud.

Ang dungganong pangandoy sa katawhan nga mosukol kinahanglang tugbangan sa determinasyon sa mga pwersang nasudnon-demokratiko nga pukawon, organisahon ug palihukon ang mga mamumu, mag-uuma, masang kabus, ug tanang demokratikong sektor. Angayang magsilbing sumbanan ang mga kadre ug myembro sa Partido sa pagpanguna sa walay pagduhduha nga pakigsandurot, pagpukaw ug pag-organisa aron palalumon ug palapdon ang mga gamot sa Partido sa han-ay sa masa. Kinahanglang silang mangulo sa pagmatuto sa diwa sa pagsandig ug pagsalig sa masa, ug sa baruganang ang masa lamang ang nagamugna sa kasaysayan. AB

<div style="text-align: center;"> <p>ANG Bayan</p> </div> <p style="text-align: center;">Bolyum LV Ihap 10 Mayo 21, 2024</p> <hr style="width: 20%; margin: 10px auto;"/> <p style="text-align: center; font-size: small;">Ang Ang Bayan ginapagawas sa pinulongang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray ug Ingles. Nagadawat ang Ang Bayan og mga kontribusyon sa porma sa mga artikulo ug balita. Ginaawhag usab ang mga tigbasa nga magpadangat og mga puna ug rekomendasyon sa pagpalambo sa atong mantalaan.</p>	<h2 style="text-align: center; text-decoration: underline;">Unod</h2> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">Editorial: Dugang palapdon ang pagsukol sa katawhan sa rehimeng US-Marcos</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">1</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">International Peoples' Tribunal</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">3</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Kinsa ang pinakadagkung <i>Red-tagger</i>?</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">4</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Militar sa US ug Australia ania pa sa Pilipinas</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">5</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Mga protesta</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">5</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Batukan ang operasyon sa MMCI sa Kalinga</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">5</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Mga minero sa Benguet, nagbarikada</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">6</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Wala pa gihapoy hustisya sa Marawi City</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">6</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">68 ektaryang yuta, nabawi</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">6</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">"Limpyo" nga enerhiya sa Batangas</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">7</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Sa mubong pagkasulti</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">8</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Pagpamomba, pag-aresto ug kabangis</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">9</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Ika-76 tuig sa Al Nakba, gidumdum</td> <td style="text-align: right; padding: 2px;">10</td> </tr> </table>	Editorial: Dugang palapdon ang pagsukol sa katawhan sa rehimeng US-Marcos	1	International Peoples' Tribunal	3	Kinsa ang pinakadagkung <i>Red-tagger</i> ?	4	Militar sa US ug Australia ania pa sa Pilipinas	5	Mga protesta	5	Batukan ang operasyon sa MMCI sa Kalinga	5	Mga minero sa Benguet, nagbarikada	6	Wala pa gihapoy hustisya sa Marawi City	6	68 ektaryang yuta, nabawi	6	"Limpyo" nga enerhiya sa Batangas	7	Sa mubong pagkasulti	8	Pagpamomba, pag-aresto ug kabangis	9	Ika-76 tuig sa Al Nakba, gidumdum	10
Editorial: Dugang palapdon ang pagsukol sa katawhan sa rehimeng US-Marcos	1																										
International Peoples' Tribunal	3																										
Kinsa ang pinakadagkung <i>Red-tagger</i> ?	4																										
Militar sa US ug Australia ania pa sa Pilipinas	5																										
Mga protesta	5																										
Batukan ang operasyon sa MMCI sa Kalinga	5																										
Mga minero sa Benguet, nagbarikada	6																										
Wala pa gihapoy hustisya sa Marawi City	6																										
68 ektaryang yuta, nabawi	6																										
"Limpyo" nga enerhiya sa Batangas	7																										
Sa mubong pagkasulti	8																										
Pagpamomba, pag-aresto ug kabangis	9																										
Ika-76 tuig sa Al Nakba, gidumdum	10																										
<p>Ang Ang Bayan ginamantala duha ka hugna matag bulan sa Komite Sentral sa Partido Komunista ng Pilipinas</p>																											
<div style="display: flex; align-items: center; justify-content: center;"> ang.bayan@cpp.ph </div>																											

IPT: US, Duterte, ug Marcos Jr, napamatud-ang sad-an sa mga krimen sa gubat

Gihukman sa International Peoples' Tribunal (IPT) niining Mayo 18 nga sad-an ang rehimeng Duterte ug Marcos Jr, ang guberno sa Republika ng Pilipinas (GRP), ug ang US nga girepresentahan ni Joseph Biden, sa paglapas sa mga tawhanong katungod sa mga Pilipino, ug sa internasyunal nga makitawhanong balaod.

Ang IPT usa ka kalibutanong hukmanan nga gilangkuban sa mga ekspertong ligal nga nag-imbetiga sa mga paglapas sa tawhanong katungod ug internasyunal nga makitawhanong balaod sa lain-laing nasud. Gitukod kini niadtong 1979 ug nakapahigayon na og 46 ka sesyon, lakip ang unum nga mahitungod sa Pilipinas.

Matud ni Séverine de Laveleye, myembro sa Chamber of Representatives sa Belgium, ug usa sa mga maghuhukuman sa IPT karong tuiga, napatud-an sa ilang pagdungog nga nagpadayon gikan sa miaging rehimeng Duterte hangtud sa kasamtangang rehimeng Marcos ang sistematikong paglapas sa mga tawhanong katungod sa mga kritiko sa guberno, nga suportado sa US.

Pamatuud dinhi ang mga nahong kaso sa pagpaniktik, pagpanghadlok, pagpangdagit ug pugos nga pagkawala, pagpatay ug pagmasaker sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa mga sibilyang kritiko sa guberno ilalum sa *counterinsurgency* program sa duha ka rehimen.

Pipila sa mga tataw nga kaso sa pagdungog mao ang pagmasaker sa AFP sa mga sibilyan, lakip na ang pamilyang Fausto sa Negros, ang mga Tumandok sa Panay, ug ang boluntir nga mga magtutudlo sa mga eskwelahang Lumad sa Mindanao.

Dugang pa dinhi ang *aerial bombings* sa mga komunidad nga ginadikit sa militar sa Bagong Hukbong Bayan

(BHB). Sa rekord sa Karapatan, adunay 378,203 biktima sa paglapas sa tawhanong katungod nga may kalabutan sa mga pagpamompanahon sa rehimeng Duterte, samtang 22,391 usab ilalum sa rehimeng Marcos.

Lakip usab sa gidungog sa tribunal ang mga kaso sa dili makitawhanong pagtrato sa militar sa mga myembro sa BHB. Napamatud-an sa ilang pagdungog nga padayon pa gihapon ang pagpatay sa militar sa mga manggugubat sa BHB nga *hors de combat* o wala nay kapasidad nga mosukol pa. Dugang dinhi, aduna usay nadokumento nga mga kaso sa pagpasila sa militar sa mga lawas sa gipatay nga mga rebolusyonaryong manggugubat.

“Ang kadaghan ug kasubsub sa maong mga kaso nagpamatuud nga gihimo kini isip kabahin sa palisiya sa GRP,” ang mga hukum nagkanyon.

Kalabot niini, gihatagag duut usab sa IPT ang pagsuporta sa US

sa programang kontra-insurhensiya sa guberno sa Pilipinas, nga matud nila kopya sa estratehiya sa US.

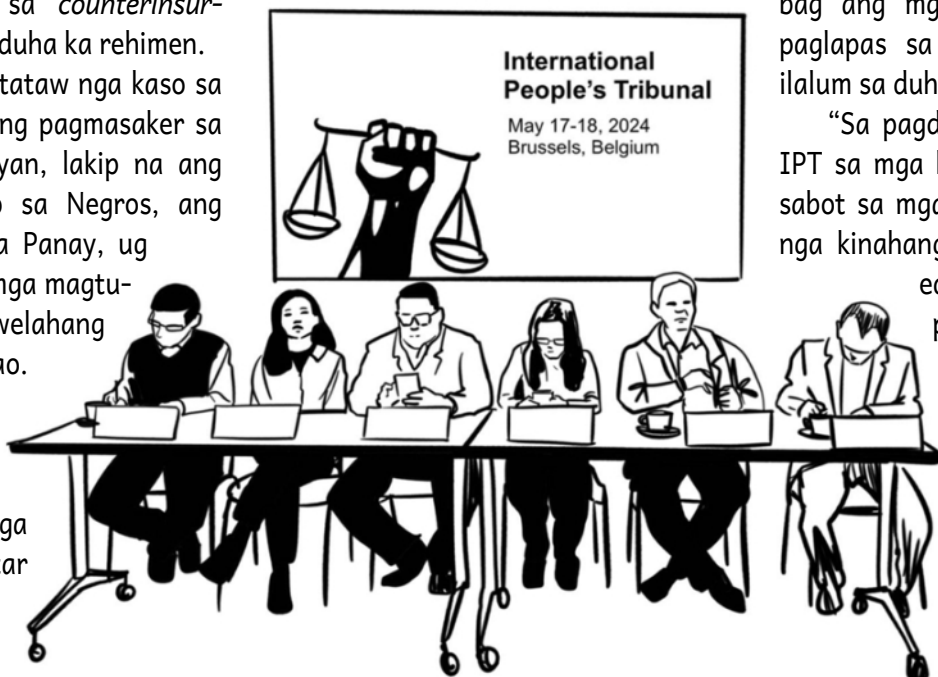
Kahinumduman nga usa sa mga laraw sa Balikatan *exercises* mao ang pakusgon ang matud nila kaandamon sa GRP sa counterinsurgency. Dugang pa, mikabat na sa \$1.14 bilyon ang balor sa himang militar nga gigahin sa US sa Pilipinas.

Samtang, giuyunan sa mga grupo sa tawhanong katungod sa Pilipinas ang hukum sa IPT.

“Gipakyas na sa lokal nga mekanismo ang pagpangita og hustisya sa mga biktima dinhi sa Pilipinas, maong daku kaayong natad ang International Peoples' Tribunal aron adunay higayon ang mga biktima nga dunggon ang mga kaso sa paglapas sa administrasyong Duterte ug Marcos Jr sa ilang tawhanong katungod,” matud Atty. Sol Taule, abugado alang sa grupong Karapatan sa usa ka press conference.

Tumong sa mga grupo sa tawhanong katungod nga ipakaylap ang hukum sa IPT sa mga komunidad ug uban pang mga organisasyon, ug dalhon kini sa Kongreso, isip kabahin sa ilang aksyon aron mapanubag ang mga nalambigit sa mga paglapas sa tawhanong katungod ilalum sa duha ka rehimen.

“Sa pagdala nato sa hukum sa IPT sa mga komunidad, atong ipasabot sa mga sama natong Pilipino nga kinahanglan ang padayon nga edukasyon ug paglihok para sa proteksyon ug pagpanalipud sa atong mga katungod,” matud ni Raymond Palatino, pangkinatibukang kalihim sa Bagong Alyansang Makabayan. **AB**

Kinsa ang pinakadagkung Red-tagger?

Sa milabayng mga tuig hangtud sa kasamtangan, sa pagpanguna sa mga batalyon sa Armed Forces of the Philippines, mga yunit sa Philippine National Police, ingonman sa mga upisyal sa NTF-Elcac ug Anti-Terrorism Council, gihimo ang walay puas nga *Red-tagging*, pagpangdaut ug malisyosong paglambigit sa mga sibilyan ug ilang mga organisasyon sa armadong kalihukan. Dugay na kining ginahimo sa reaksyunaryong estado apan migrabe ug nahimong sistematiko gikan sa rehimeng Duterte hangtud sa kasamtangang rehimeng Marcos. Kabahin kini sa hugaw nga gyera kontra-insurhensiya sa reaksyunaryong estado nga mitarget sa mga sibilyan.

Sa panahon ni Duterte, walay sektor, industriya, organisasyon o indibidwal nga adunay patak sa pagka-kritikal sa iyang paghari, lakip ang mga kritiko sa iyang kriminal nga “gyera kontra-droga,” ang luwas sa iyang pagpanghulga. Niadtong 2018, sa takuban sa pagsumpo sa “Red October,” nga kuno plano aron pahagbaon ang iyang rehimen, gipahamtang ni Duterte ang kampanya sa malukpanong paglambigit sa mga pwersa ug organisasyong misukol sa iyang rehimen. Liboan ka tawong-midya, mga estudyante, mga lider ug myembro sa mga nasudnon-demokratikong organisasyon, mga atleta ug artista ang gihulga ni Duterte ug sa iyang mga upisyal militar.

Sa milabayng mga tuig hangtud sa kasamtangan, dili maihap ang mga aktibidad, porum ug pagpakaylap ug mga pagpangdaut ug *Red-tagging* sa lain-laing mga yunit militar sa midya, mga eskwelahan ug sa kabanikanhan. Bisan niadtong panahon sa pandemyang Covid-19, napuliki ang maong mga yunit sa malisyosong paglambigit sa mga sibilyan sa armadong kalihukan aron pugos silang “pasurenderon” ug bungkagon ang ilang mga organisasyong masa. Ang maong mga yunit militar usab ang naglunsad og lain-laing mga “youth summit” sa mga unibersidad ug mga komunidad sa mag-uuma nga kanunay nakaangkla sa pagpangdaut sa mga progresibong institusyon ug mga dayag nga organisasyong masa.

Gigamit sa rehimen

ang daghang upisyal sa ang-ang baryo ug munisipalidad aron pigooton ang ilang mga katagibaryo ug ang ilimud ang krimen sa AFP sa tagsa-tagsang mga langkub.

Labing klaro nga nagapatuman sa maong taktika ang NTF-Elcac, nga yampungaran sa pinakalunodpatay nga *Red-tagger* sama nilang Hermogenes Esperon Jr, Colonel Harold Cabunoc, Mocha Uson, Lorraine Badoy, Jeffrey Celiz, Salvador Panelo ug daghan pang uban. Sa Senado, bag-o lang, gipasiugdahan ni Ronald “Bato” de la Rosa ang walag-too nga pag-red-tag uban ang mga nagtraydor sama nilang Noel Legaspi, Joy Saguino, Kate Raca ug uban pang nagpagamit sa AFP. Nahimong daluyan sa pinakasubsub ug grabeng pagpangdaut ug pagpanghulga ang SMNI Network nga gipangiyahan sa tawotawo ni Duterte ug karon puganteng si Apollo Quiboloy. Nahimong natad usab sa ilang mangtas ug makapatay nga pagpangdaut ug pagpanghulga ang Facebook, Youtube ug uban pang plataporma sa *social media*.

Hulga sa kinabuhi, kagawasan ug seguridad

Sa usa ka desisyon nga gisulat kaniadto pang Hulyo 4, 2023, gideklara sa Korte Suprema nga ang *Red-tagging* o ang malisyosong paglambigit sa mga sibilyan sa armadong kalihukan, hulga sa kinabuhi, kagawasan ug seguridad sa mga biktima niini. Ang desisyon duyog sa gipaburang petisyon alang sa *writ of amparo* ni Siegfred Deduro, kanhing representante sa Bayan Muna Party-list. Gipubliko ang desisyong gisulat ni Associate Justice Rodil V. Zalameda niadtong lamang Mayo 8.

Kini ang unang higayon nga gihatagan sa korte og ligal nga kahulugan ang konsepto sa *Red-tagging* sa Pilipinas. “Ang pagtatak sa usa ka tawo isip “Red” o “Pula” sagad inubanan sa sunsun nga sarbeylans, direktang pagpamigot, ug sa pipila ka higayon, misangpot sa kamatayon. Sa paglambigit sa *gi-red-tag* nga mga indibidwal sa mga komunista o terorista, nahimong target sila sa mga *vigilante*, grupong paramilitar o bisan sa mga ahente sa estado ug tungod dinhi daling masabtan kung nganong pwedeng mahadlok ang usa ka indibidwal nga *ma-red-tag* nga naghulga sa ilang kinabuhi ug seguridad,” sulat sa Korte Suprema.

Matud sa Korte Suprema, mahimong ihatag ang *writ of amparo* sa mga biktima sa *Red-tagging*, ingonman sa mga biktima sa “pagpangdaut, pagtatak, ug pag-ila nga sadan pinaagi sa paglambigit (*guilt by association*) tungod kay dali lamang sabton ang kahadlok nga nabati sa biktima tungod niini. AB

War games sa US ug Australia sa Pilipinas, nagpadayon

Upisyal nang natapos ang Balikatan 39-24 niadtong Mayo 10, apan ania pa gihapon sa Pilipinas ang libo-an ka sundalong Amerikano alang sa ikaduhang serye sa Salaknib-24 nga unang gilunsad niadtong Abril. Daghan pang mosunuray nga mga *war games* ang “hilum” nga ipahigayon sa US sa nasud. Ania pa gihapon sa nasud ang mga sundalong Australian para sa Kasangga *exercise*.

Niadtong Mayo 11, gilunsad ang Salaknib sa lungsod sa Basco, Batanes. Sa takuban sa “port improvement project” gisugdan sa US Army ug Philippine Army ang paghakot og bato gikan sa Basco Port. Ginasulting “civilian port” ang nahisgutang pantalan apan sa pagkatinu-ud kini magsilbing dungguanan sa mga barkong iggugubat sa US. Dugang ang dungguanan sa uban pang pasilidad nga gitukod sa US sa Chadpidan, Basco ug sa San Rafael, Itbayat ug Mavulis Island.

Dungan niini, gisugdan ang Kasangga *war games* tali sa Philippine Army ug Australian Defense Force (ADF) nga gisalmutan sa 100 ka tropang Pilipino ug 50 ka sundalong Australian niadtong Mayo 13 sa hedkwarters sa 5th ID sa Gamu, Isabela, nga molungtud hangtud Hunyo 21.

Kabahin sa maong *war games* ang pagbuhi og mga *mortar* ug *drone operations* nga nagbunga og kalisang sa mga komunidad, ug “pagbatok sa terorismo” nga nag-unang nakapunting sa pagpanghasi sa mga mag-uuma ug aktibista.

Samtang, pagalunsaron sa US ang RimPac *war games* sa lain-laing bahin sa Asia ug US gikan Hunyo 29 hangtud Agosto 4. Gitawag nga “pinakadakung *naval war games*” sa tibuok kalibutan ang RimPac (Rim of the Pacific). Mosalmot dinhi ang Pilipinas.

Kontra-Balikatan 39-24

Sa pagtapos sa Balikatan niadtong Mayo 10, nagsunog og bandera sa imperyalistang US ang lain-laing grupo atubangan sa hedkwarters sa AFP sa Camp Aguinaldo, Quezon City. Gibatikos nila ang pagyatak sa US sa soberanya sa Pilipinas, mga paglapas niini sa tawhanong katungod, ug pagguyod sa Pilipinas sa pagpanghagit niini og gyera sa kaaway nga imperyalistang China. Nag-sab-it usab og mga balatengga ang mga grupo sa Ilocos Norte niadtong Mayo 6.

Samtang, gilunsad sa Kabataang Makabayan (KM) sa Australia ug Katipunan ng mga Gurong Makabayan (Kaguma) ang mga aktibidad aron kundenahon ang Balikatan. Gipintalan sa KM ang konsulado sa US sa Melbourne niadtong unang semana sa Mayo.

Samtang, nagsab-it og dakung balatengga ang mga myembro sa Kaguma sa usa ka tulay sa Malibay, Pasay niadtong Mayo 10. Nakasulat dinhi ang “Batukan ang imperyalistang gubat! Ias dang ang demokratikong rebolusyon sa katawhan!”

AB

Ibalik ang 5-ka-tuig nga prangkisa! Nagprotesta ang gatasan ka drayber ug opereytor sa dyip niadtong Mayo 16 atubangan sa LTFRB sa Quezon City aron kundenahon ang kamanduan nga dakpon ang mga wala nagpailalum sa pugos nga konsolidasyon sa mga prangkisa. Giduso sa mga drayber ug opereytor nga ibalik ang ilang 5-ka-tuig nga indibidwal nga prangkisa alang sa ilang panginabuhian. Niadtong Mayo 14, nagprotesta usab sila atubangan sa Korte Suprema aron iduso ang korte nga magpagula na og tubag sa ilang petisyon aron ipahunong ang pugos nga konsolidasyon ug implementasyon sa PUVMP.

Lider-mamumuo sa KMU-SMR, gipangita sa kampo-militar. Naglunsad og *search mission* ang mga par-yente ni William Lariosa, gidagit nga lider-mamumuo sa Southern Mindanao, niadtong Mayo 14. Miadto sila sa kampo sa 1003rd IBde sa Davao City human mada-wat ang usa ka *tip* nga didto gitago si Lariosa. Miadto usab sila sa rehiyunal nga upisina sa CHR ug DOLE sa Davao City aron idangop ang kaso sa gidagit nga lider.

Adlaw sa Mamumuong Panglawas, gidumdum. Nagmartsa ang mga mamumuong panglawas niadtong Mayo 7 sa Maynila ug Baguio City. Panawagan nila ang makabuhi nga sweldo, seguridad sa trabaho, dugang nga mga personel sa ospital, mga katungod sa pamuo ug katungod sa katawhang Pilipino sa kahimsog. Gilunsad usab nila ang mga protesta ug uban pang aktibidad sa mga syudad sa Iloilo, Bacolod, ug Cebu, sa Camarines Norte, ug mga rehiyon sa Soccsksargen ug BARMM. Gipasiugdahan kini ng Health Workers United for Wage Increase ug Alliance of Health Workers.

Mga mamumuo sa PLDT, magwelga. Mibotar ang 3,390 sa kinatibuk-ang 4,041 ka unyonisadong mamumuo sa PLDT pabor sa pagwelga atubangan sa dili pagtubag sa maneydsment sa panawagang ablihan ang negosasyon sa CBA para sa 2024-2027. Gilunsad nila ang *strike vote* o pagbotar nga magwelga niadtong Mayo 14-15 sa tanang sangay ug upisina sa PLDT sa nasud. Tulo ka bulan na dihang gisumite sa unyon ang pahibalo para sa negosasyon apan walay tubag ug tinuyo nga ginalangan sa kumpanya ang pagsugod niini. Nagprotesta usab sila sa DOLE sa Intramuros, Manila niadtong Mayo 13.

73-ektaryang yuta sa Angeles City, pakigbisugan. Nagpiket ang mga mag-uuma ug residente gikan sa Barangay Anunas, Angeles City, Pampanga sa DAR ug Kongreso niadtong Mayo 13 ug 14. Gipanawagan nila ang pagbawi sa 73-ektaryang yuta sa Sityo Balubad nga giilog sa Clark Hills Properties Corporation. Nagpasaka og resolusyon sa Kongreso aron imbestigahan ang pagpangilog sa yuta.

Batukan ang operasyon sa Makilala Mines Corporation Inc sa Kalinga

Nanawagan ang Cordillera People's Democratic Front (CPDF)-Kalinga sa mga nasudnong minorya ug mag-uuma nga hiniusang batukan ang operasyon sa Makilala Mines Corporation Inc (MMCI) sa lungsod sa Pasil, Kalinga. Ang maong kumpanya subsidiaryaryo sa Celsius Resources sa Australia.

Ang pagpamuhunan sa MMCI sa Kalinga nahitabo human ang pagsusbasta ni Ferdinand Marcos Jr sa mga rekurso sa nasud sa pagbisita niya bag-o lang sa Australia. Gitanyag sa iyang rehimen ang Mineral Production Sharing Agreement (MPSA) sa kumpanya niadtong Marso. Mopektito og 25 hangtud 50 ka tuig ang gihatag nga MPSA sa kumpanya.

Ang lapad nga kayutaan nga langkuban sa MMCI kabahin sa yutang kabilin sa minoryang Balatoc. Pagakawkawon sa maong mga operasyon ang 2,500 ektarya sa yutang kabilin.

Pagaminahon sa MMCI ang Maa-linao-Caigutan-Biyog (MCB) *mining deposit* sa bulawan ug *copper* nga makita sa kilid sa Pasil River. Pagabubuan sa kumpanya og ₱13 bilyon ang MCB Copper Mining Project aron sugdan ang operasyon niini karong tuiga. Ginadahum nga mokita ang minahan sa ikaduhang tuig sa operasyon niini. Ang MCB *deposit* katapad sa Dickson *deposit* nga unang namina sa Batong-Buhay Gold Mines Inc ug sa lain-laing kasosyo niini.

Subay sa MPSA, makadawat ang nasudnong guberno og porsyento sa produksyon lakip ang mumhong *excise tax* sa produktong mineral ug *royalty* nga 4%, ingonman sa ilang pipila ka buhis ug

balayrunonn. Magabayad lamang ang MMCI og sensilyong ₱183,000 kada tuig sa lokal nga guberno sa Pasil. Samtang, gidahum nga makamina ang MMCI og 2.25 milyong toneladang *ore* o batong mineral sa pagsugod sa operasyon, ug doble niini sa mosunod nga mga tuig.

I-eksport sa ubang nasud ang produktong bulawan ug *copper* nga mamina sa MMCI sa Kalinga. Isuplay kini sa mga imperyalistang nasud alang sa *automation* ug nausong "green technology."

Delikado ug magun-ubon

Walay laing ibunga sa katawhan sa Kalinga ang mina kundili perwisyo ug malukpanong pagguba sa yuta ug kabukiran. Pagagamiton sa MMCI ang pamaaging *sub-level open stoping* (SLOS) kung asa magkalot og mga *tunnel* nga hangtud 600 metro ang gilalumon. Gamiton ang maong mga *tunnel* para sa dungan-dungan nga pagkuha og *ore*.

Itapun-og sa maong mga *tunnel* ang 78% sa "mine tailings" o basura sa naprosesong *ore* kung mahuman na ang operasyon sa mina. Ang ubang mahabiling basura plano niining iproseso aron kuhaon kuno ang makahilong kemikal ug himuong umahan o pangtambak kontra-baha ug sa konstruksyon. Bulag usab nga

tukuron ang dam nga pondohan og tubig gikan sa mga *tunnel* ug pagproseso sa *ore* nga may sulod nga *copper*, asido ug lain-laing makahilong kemikal. Mosuyop

sa suplay sa tubig ug kuryente ang minahan. Pagatukuron niini ang usa ka dakung dam aron pondohan og limpyong tubig gikan sa Kafacrutan Creek. Mosuyop kini og tubig gikan sa Pasil River nga nag-unang tinubdan sa tubig sa Kalinga.

Maigo usab ang suplay sa kuryente sa Cordillera tungod kay mokuha og 12 ka *megawatts* ang MMCI alang sa mga operasyon niini. Gawas sa pagkuha sa National Grid, mokuha ang kumpanya og kuryente sa upat pa ka ginatukod nga proyektong pangkuryente sa Kalinga.

Sa ibabaw sa yuta, 31.83 ektarya usab ang langkuban sa mga upisina, planta ug uban pang pasilidad.

Pagatukuron sa estado ang Lubuagan-Batong Buhay-Abra Road nga adunay 85.5 kilometro alang kapuslanan sa MMCI. Dinhi iagi ang naprosesong *copper* nga dalhon sa mga dungguanan sa Salomague, Cabugao ug San Esteban, mga lungsod sa Ilocos Sur.

Kakunsabo sa MMCI ang reaksyunaryong guberno sa pagpapaspas sa proseso aron maablihan na ang minahan. Kaabag ang National Commission on Indigenous Peoples (NCIP), gisiak-siak niini ug ginapaway-away ang mga nasudnong minorya ug ginapugngan silang maghiosa batok ang minahan. Sama sa daghang kaso sa tibuok nasud, giilad sa NCIP ang mga nasudnong minorya aron likayan ang ginapangayo sa balaod nga "Free, Prior, and Informed Consent" o permiso sa komunidad ayha maka-opereyng ang mga kumpanya sa mina.

Nagsilbing gwardya sa minahan ang mga yunit sa militar ug pulis. Ginalunsad sa mga kabukiran sa Kalinga ang malukpanong operasyong kombat sa takuban sa kontra-insurhensiya aron sumpuon ang pagbatok sa katawhan sa proyekto.

Halaw sa primer ng CPDF-Kalinga hinggil sa MMCI.

Mga minero sa Benguet, nagbarikada

NAGBARIKADA ANG MGA minero sa Dontog-Manganese Pocket Miners Association (DOMAPMA) batok sa dagkung kumpanya sa mina nga Benguet Corporation, Inc. (BCI) sa Sityo Dalicno, Barangay Ampucao, Itogon, Benguet niadtong Mayo 13. Ang barikada kabahin sa ilang pakigbisog aron panalipdan ang ilang katungod sa yuta ug panginabuhian batok sa pugos nga pagpangilog sa BCI sa mga *pocket mine* sa DOMAPMA ug dili makatarunganong pagsaka sa abang sa mga himan pangmina.

Sa mando sa BCI, gibawalan sa lokal nga mga ahensya sa gubyerno ang ginagmay nga operasyong mina sa DOMAPMA tungod sa hisgutanan sa "regulasyon" ug "isyung pangkinaiyahan" nga tungod kuno sa operasyon. Nagtoo ang mga minero nga rason lamang kini aron manginlabot ang BCI sa lugar.

Anaa sa 500 hangtud 1,000 ka mamumuo ang mawad-an og trabaho sa ilegal nga pagpahunong sa ilang panginabuhian. Apektado usab ang pagtrabaho sa mga minorya sa komunidad ug mga kasikbit nga barangay, ug bisan sa ubang prubinsya sa Cordillera ug Cagayan Valley nga dinhi nagatrabaho.

Sa wala pa gipaundang ang operasyon sa ginagmay nga pagmina, gisulayan na sa BCI nga ilusot ang ilang operasyon sa erya sa DOMAPMA uban ang pipila ka bahin sa mga barangay sa Ampucao ug Virac. Gikunsanbo sa kumpanya ang National Commission on Indigenous Peoples aron iratsada ug manipulahon ang mga dokumento alang sa espesyal nga permit. Laraw nilang likayan ang proseso sa pagkuha sa Free, Prior, and Informed Consent gikan sa mga nasudnong minorya sa lugar.

Ayha niini, naghimo na og barikada batok sa abusado ug makawkawong BCI ang uban pang mga residente sa Barangay Ampucao niadtong Abril. Duso nilang himuong mas barato ang presyo sa mga himang pangmina nga ginapaabang kanila.

Wala pa gihapoy hustisya sa Marawi City

PIPILA KA SEMANA ayha ang ika-7 ka tuig nga anibersaryo sa pagpamomba sa Armed Forces of the Philippines (AFP) sa Marawi City, nagpahigayon og lihok-protesta ang mga residente aron iduso ang hilabihang nadelatar nga hustisya. Niadtong Mayo 13, nagtapok sa Rizal Park sa syudad ang mga residente nga hangtud karon wala pa nakabalik sa ilang mga komunidad.

Gibatikos nila ang paggahin og mumho sa Marawi Compensation Board (MCB) sa angayang madawat nila nga kumpensasyon o bayad danyos aron subling tukuron ang naguba nilang mga balay ug katigayunan. Imbes nga ihatag kanila ang igong pondo, nagpagula og bag-ong "pamaagi" sa pagkwenta sa kadaut ang MCB kung asa gikibhang ang "depreciation cost" (pag-ubos sa bili tungod sa paglabay sa panahon o pagkaguba) sa katigayunan. Mas karaang istruktura, mas daku ang kibhang ug sa ingon mas gamay ang kumpensasyon. Ilalum niini, awtomatikong kibhangan og 60% hangtud 85% ang gitakdang kumpensasyon sa usa ka *claimant* kung minimum nga 10 ka tuig na kining nakabarog ayha gibomba sa AFP.

Sukwahi kini sa unang gitakdang proseso sa Implementing Rules and Regulations (IRR) sa Marawi Siege Victims Compensation Act. Gitakda sa maong balaod ang kumpensasyon subay sa "fair market value" (o presyo sa merkado) nga resulta sa mga konsultasyon sa mga *claimant*, o sa "replacement cost" o "repair cost" sa mga hingpit nga naguba o adunay bahin nga nagubang mga balay o kultural ug komersyal nga mga bilding. Walay awtoridad ang MCB nga bag-ohon ang mga istandard sa pagkwenta nga nakasulat na sa balaod, matud sa mga nagprotesta.

Gibanabana nga kinahanglang maggahin ang gubyerno sa dili moubos sa ₱5 bilyon kada tuig aron mabayran ang tanang giguba sa AFP. Lima ka tuig lamang magatunhay ang MCB, ug pagkahuman niini wala nay madawat ang mga biktima.

68 ektaryang yuta, napadaug sa mga mag-uuma sa Tinang

UPISYAL NANG GIILA sa reaksyunaryong gubyerno ang pagpanag-iya sa 90 ka mag-uumang myembro sa Malayang Kilusang Samahan ng mga Magsasaka ng Tinang (Makisama-Tinang) sa 68 ektaryang yuta sa Hacienda Tinang sa Concepcion, Tarlac niadtong Mayo 8. Bunga kini sa tulo ka dekada nga pakigbisog alang sa yuta ug sa subli nilang paglunsad og kampanyang pagbawi sa yuta sa porma sa bungkalan niadtong Hunyo 2022.

Gitanyag sa Department of Agrarian Reform ang Certificate of Land Ownership Award sa mga taga-Tinang human pipila ka beses kining giatras atubangan sa daghan kaayong serye sa mga protesta, dayalogo ug kampuhan.

"Nagmalampuson kami tungod sa among hiniusang paglihok nga kab-uton ang among katungod ug hustisya. Kung wala mi nagkahiusa ug mibarog, bisan og anaa kanamo kahusto, dili gyud kabubut-ong ihatag ang among katungod. Kinahanglan gyud kining ipakigbisog," matud kang Alvin Dimarucut, lider sa Makisama-Tinang.

Dungan sa hingpit nga paghatag sa titulo sa yuta, giduso usab sa mga mag-uuma ang pagbasura sa tanang mga kasong gipasaka batok sa Tinang 83 sama sa *obstruction of justice, usurpation of property rights, human trafficking, ug child exploitation*. Ang Tinang 83 gilangkuban sa mga mag-uuma ug ilang tigsuporta nga giaresto samtang naglunsad og bungkalan niadtong Hunyo 2022.

"Limpyo" nga enerhiya sa Batangas, hugaw nga tinubdan sa kwarta

Tungod sa kinaiyanhong bahandi sa prubinsya sa Batangas ug bentaheng pwesto niini sa nasud ug rehiyon, gilawayan kini sa dagkung negosyante ug langyaw.

Pipila ka tuig nang ginayawyaw sa reaksyunaryong estado ang pagubos sa pagsandig sa *fossil fuel* (lana ug karbon) isip tinubdan sa enerhiya sa nasud. Ilalum sa rehimeng Duterte, giabli ang nasud sa langyawng negosyo sa *renewable* (wala nakasandig sa lana ug karbon) ug limpyong enerhiya (wala nagamugna og polusyon o hugaw). Ilalum sa rehimeng Marcos, gitugutan niini ang 100% langyawng pagpanag-iya sa maong mga pasilidad.

Husto ug makatarunganon ang duso sa daghang sektor sa katilingban alang sa limpyo nga enerhiya aron mapanalipdan ang kinaiyahan ug maluwas ang kalibutan gikan sa *climate change*. Apan dili kini ang tumong sa mga langyawng kumpanya ug kasosyo nilang mga burgesyang kumprador, lakip na ang mga burukrata-kapitalista, nga paspas nga nakisakay sa giduso nga *renewable energy*.

Sa tibuok nasud, pipila ka pamilya ug kumpanya lamang ang nanag-iya sa mga plantang nagamugna ug nagasuplay og kuryente, gamit ang hangin, tubig, karbon ug *liquefied natural gas* (LNG). Sa Batangas,

adunay mga pasilidad ang mga Ayalala ug mga Aboitiz ug mga negosyante nga silang Manny V. Pangilinan (MVP), Ramon Ang ug Enrique Razon Jr. Dinhi usab nakabase ang anak ni Sen. Loren Legarda nga si Leandro Leviste nga nanag-iya sa Solar Philippines Power Project Holdings Inc. (SPPPHI). Pamilyang Tan usab ang nanag-iya sa Citicore Solar Power Plant sa Tuy nga nagasuplay og kuryente sa Emperador ug Tanduay Distillery sa Balayan ug Lian.

Niadtong 2016, gitukod ni Leviste sa 160 ektaryang kapatagan sa Calatagan ang pinakaunang *solar farm* sa SPPPHI. Niadtong 2023, gipalit nilang Razon ug Leviste ang duha pa ka *solar farm* sa Batangas. Plano nilang tukuron ang pinakalapad nga *solar farm* nga molangkob prubinsya, sa Nueva Ecija ug Bulacan.

Niadtong usang Disyembre 2023, gibalita ni Pangilinan ang pagkalugi sa Roxaco Land Corporation sa Nasugbu. Dungan niini, temporaryong gisirado ang Central Azucarera Don Pedro Inc (CADPI)—ang usa sa duha ka asukarera sa prubinsya ug ikaduha sa pinakadaku sa nasud.

Pag-abot sa tuig 2024, nabutyag ang hinungdan sa desisyon ni Pangilinan nga mitayog sa panginabuhian sa liboan ka Batangueñong

magtutubo. Gianunsyo niya niadtong Marso nga gipalit niya ang Solar Phil New Energy Corporation (SPNEC), usa ka kumpanya ilalum SPPPHI ni Leviste. Bugti niini, gibaligya niya kang Leviste ang ROXACO. Paborable kang Leviste ang lapad ug patag nga tubuhan sa Hacienda Roxas alang sa iyang *solar farms*.

Kanunay ginasangyaw sa maong mga burgesya ang tinguha nga magmugna og baratong kuryente alang sa nasud apan sukwahi ang reyalidad niini. Labaw nga misaka ang presyo sa kuryente tungod kay monopolisado sa pipila ang merkado. Ang nagkontrol sa suplay mao usab ang nagkontrol sa distribusyon.

Liboan ang mga mag-uuma ug mangingisda nga mapalayas gikan sa ilang mga lugar alang lamang sa planta ug pasilidad sa mga kumpanya. Lakip dinhi ang 26,000-ektaryang *geothermal powerplant* sa Abotiz sa San Juan, Lobo, Rosario ug Taysan, ang 10,000-ektaryang *solar farm* ni Leviste ug Razon sa kasadpang bahin sa Batangas.

Mosulod pa sa eksena ang planong *wind powerplant* sa Basic Energy nga molangkob sa 2,835-ektaryang yuta sa kilid sa dagat sa Balayan ug Calatagan nga gipanag-iya ni Ramon Villavicencio. Ingon niining planta usab ang planong tukuron sa Mabini sa Philippine National Oil Company sa tunga-tunga mismo sa dagat.

Sa pag-unhanay sa maong mga kumpanya nga tukuron ang tagtagsa nilang mga pasilidad, giyatakan nila ang kaayuhan sa katawhang Batangueño nga mapalayas sa ilang mga balay, yuta ug panginabuhian. Dugang pa ang pagkaguba sa kinaiyahan tungod sa irresponsableng pagbakbak sa baybay ug pagkahilo sa mga bahandi sa katubigan sa Verde Island Passage. **AB**

69%

lagmit nga mopaling na ang kasamtangang El Niño sa Pilipinas ngadto sa **La Niña** gikan Hulyo hangtud Setyembre.

Nagkinaiya kini sa sagad ug kusog nga pag-ulan nga magdala sa mga pagbaha, ilabina sa sidlakang bahin sa nasud.

Gikan sa: PAGASA

63.6%

ang gikunhod sa ihap sa langyawng kumpanya nga nagsaad nga mamuhunan sa mga *export-processing zone* sa Pilipinas sa unang kwarto sa 2024, kumpara sa parehong panahon niadtong 2023.

Sukwahi kini sa gipanghinambog ni Marcos nga mga nakuhang "komitment" gikan sa paglulinghayaw niya sa ubang nasud.

Gikan sa: Philippine Statistics Authority

70%

pagsaka sa kaso sa *cybercrime* niadtong 2023 kumpara sa 2022, sukwahi sa mga saad sa **SIM Card Registration Law** nga gibalaod niadtong Oktubre 2022.

Mayorya sa mga kaso *online scam*, nga midoble gikan 7,203 sa 2022 ngadto sa 14,030 sa 2023.

1.6 terabytes

ang gidak-on sa **data** nga nakawat sa mga *online hacker* niining Mayo sa mga kompyuter sa **Philippine National Police** nga nagadetalye sa personal nga impormasyon sa **589,615** indibidwal nga **nagparehistro sa ilang mga pusil**.

Kini nga insidente ulahi lamang sa daghang kaso sa pagkawit sa mga pangpublikong *database* nga gunit sa mga ahensya sa estado nga nagabutyag sa sensitibong pribadong impormasyon sa katawhan.

1 sa matag 3

ka batang Pilipino ang **ihid** tungod sa grabeng malnutrisyon ug **kawalay akses sa kalidad nga serbisyo para sa mga bata**.

Gikan sa: PIDS-Edcom 2

Mayo 27, 1999

giratipikahan sa Senado sa Pilipinas ang Visiting Forces Agreement (VFA) aron hatagag kagawasan ang paggawas-sulod sa mga tropang Amerikano ug walay hunong nga pagsulod sa ilang mga eroplano ug barkong iggugubat sa kayutaan, kadagatan ug kahanginan sa nasud.

Samtang ginaila kining tratado sa Pilipinas, usa lamang kini ka mandong ehekutibo (EO No. 199) sa US.

Mayo 16, 1966

gilunsad ang Bantugang Proletaryong Rebolusyon sa Kultura (GPCR) sa China ilalum sa pagpangulo ni Mao Zedong ug mga komunistang Chinese. Sa misunod nga napulo ka tuig, minilyong kabatan-onan ug katawhan sa China ang milihok aron isalikway ang modernong rebisyonismo, batukan ang pagsulay sa pipila nga ibalik ang China sa dalan sa kapitalismo, ug pakusgon ang sosyalismo sa China.

Napildi ang GPCR dihang mipatigbabaw ang mga sentrista-toong elemento sulod sa partido komunista niadtong 1976. Gibungkag nila ang mga komuna, gibalik sa pribadong pagpanag-iya ang yuta, gipribado ang daghang pangpublikong empresa ug giablihan ang ekonomiya sa pagpangawakaw sa imperyalistang US.

Pagpamomba, pagpangaresto ug kabangis sa militar ug pulis

Sa milabayng mga semana, walay-puas ang terorismo sa estado ilalum sa rehimeng Marcos. Nataho ang mga kaso sa pagpamomba, iligal nga pagpangaresto ug pagpamig-ot pinaagi sa pagkaso sa "terrorism financing" batok sa mga demokratikong organisasyon ug sektor.

Pagpamomba. Naghulog og 10 ka bomba ang mga *jet fighter* sa Philippine Air Force sa mga barangay sa Peñablanca, Cagayan niadtong Mayo 10 sa alas-2 sa kaadlawon. Gihulog kini sa Sityo Ebi, Lapi ug kasikbit nga mga barangay. Nadungog ang alingogngog nga mga pagbusikad, istraping ug paglupad sa *jet fighter* hangtud sa mga lungsod sa Baggao, Enrile, Amulung ug sa Tuguegarao City. Dili moubos sa 690 pamilya ang napugos nga mibakwit tungod sa teroristang pag-atake sa militar sa mga komunidad.

Pag-aresto. Giaresto niadtong Abril 21 sa mga sundalo ang 4-ka-bulang mabdos nga Dumagat-Remontado nga si Marilyn dela Cruz. Giakusahan siyang myembro sa Bagong Hukbong Bayan (BHB), ug gipasakahan og patung-patung nga kasong kriminal. Sa wala pa gidakop, nakahiagum siya og igo pinusilan gikan sa paturagas nga pagpamusil sa mga sundalo sa payag nga iyang gipuy-an uban ang pamilya sa Sityo Pinamaypayan, Barangay Umiray, Dingalan, Aurora.

Sa Taguig City, gihukman ug gipriso niadtong Mayo 16 sa kasong rebelyon ang NGO *worker* nga si Maria Salome Crisostomo-Ujano, edad 67. Gilambigit si Ujano sa usa ka engkwentro sa BHB ug mga sundalo sa Quezon nga nahitabo niadtong Nobyembre 2005.

Sa Cebu City, gipaaresto niadtong Mayo 13 ang 26 ka kasamtangan ug kanhing ginsakpan sa Community Empowerment Resource Network (Cernet) Inc (lakip ang tulo ka patay na) ug usa ka lider-mamumuo sa kasong "terrorism financing." Ginaakusahan ang organisasyon sa paghatag og pondo sa BHB-South East Negros. Nagpyansa ang mga biktima aron temporaryong makagawas.

Pagpaulan og bala. Nagpaulan og bala ang 94th IB sa Barangay Carol-an, Kabankalan City, Negros Occidental niadtong Mayo 6 nga gipagawas niining usa ka engkwentro. Tungod sa pagpamusil, nagbakwit ang kapin 480 ka residente sa Sityo Tagoc, Bobon, ug Matampa sa Barangay Carol-an. Lakip sa napugos mobakwit ang 146 ka bata ug 14 ka tigulang.

Kalapasan sa kababaye-an. Gipahubo ang mga asawa sa mga detenidong pulitikal nga mibisita sa National Bilibid Prison niadtong Abril 21. Usa kanila ang 10 ka beses nga gipapuk-ong sa usa ka upisyal sa priso-han. Sa rason nga mangita og iligal nga droga, sagad nga ginapatuwad ug ginasil-ipang pribadong bahin sa mga babayeng nagabisita sa priso-han.

Pagpamig-ot. Gihadlok ug gipig-ot sa mga ahente sa 10th ID si Ricardo Baron, 71, organisador sa Transmision-Piston niadtong Mayo 9 sa Agdao, Davao City. Duha ka oras siyang "giistorya" ug "ginapasuren-der."

Sa Ilocos Norte, arbitraryong gikumpiska sa lokal nga pulis ang mga *questionnaire* sa Alyansa ng mga Magsasaka sa Ilocos Norte (AMIN) nga nagatuki sa kahimtang sa komunidad atol sa El Niño sa Barangay Puzol, Pinili niadtong Mayo 10. Matud sa AMIN, miadto ang mga upisyal sa pulis sa balay sa usa ka residente sa barangay kung asa gikumpiska ang mga dokumento.

AB

Al Nakba, gidumdum taliwala sa brutal nga kampanyang henosidyo sa Zionistang Israel sa Palestine

UBAN SA MINILYONG katawhan sa kalibutan nga nagpahigayon og mga protesta isip pakighusa sa mga Palestino, nagmartsa padulong embahada sa Israel sa Bonifacio Global City (BGC) sa Taguig City ang mga kabatan-onan ug uban pang sektor niadtong Mayo 15. Subli nilang gikundena ang henosidyo sa US ug Israel sa Gaza, ilabina ang pag-atake niini sa Rafah, ang giilang "ulahing sangtwaryo" sa gatusan ka libong Palestino.

Gisulayan pagbungkag sa mga pulis ug mga gwardya sa BGC ang protesta, hinungdan sa pagkasamad sa 15 ka raliyista.

Pagkahapon, naglunsad og bulag nga protesta sa Quezon City ang laing grupong progresibo ug nasud-nong-demokratiko.

Kabahin ang mga aksyon sa internasyunal nga panawagan aron dumdumon ang ika-76 nga anibersaryo sa Al Nakba (Ang Dakung Katalagman) kung asa unang bangis nga gipalayas sa Zionistang kalihukan ang mga Palestino sa ilang yuta aron tukuron ang estado sa "Israel." Sa tibuok kalibutan, gipakusog sa katawhan ang mga protesta batok sa Zionistang Israel atubangan sa walay puas nga pagpamomba ug pagpangatake niini sa Gaza. Lakip dinhi ang pagbwelo sa mga protesta sa mga estudyante sa kapin 100 ka dakung unibersidad sa US, ingonman sa France ug Australia.

Matud sa mga nagprotesta, ang kasamtangang gakahitabong henosidyo sa Gaza labaw nga mas grabe pa sa Nakba niadtong 1948 ug sa ingon kinahanglang padayon kining batukan sa katawhan sa tibuok kalibutan aron ipahunong kini.

Gikan Oktubre 7, 2023, kapin 38,000 ka Palestino na ang gipatay sa US-Israel sa Gaza, ug kapin 2 milyon na ang nawad-an og panimalay ug napalayas sa ilang mga komunidad.